

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ל' חשון תשפ"ג | דף היומי בבלי: נדרים ל | דף הכולל: נדרים ד.
דף היומי בהלכה: מסימן ס"ט אמצע סעיף א' "ואפילו מי ששמע" עד תחילת סימן ע'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' 'ובפרשת פנחס' עד סוף פרק ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה פרק י סוף פרק י

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

התרגשות שיא ב'דרשו': אלפי לומדים ישתתפו מחר במבחן הראשון בתכנית קנין ירושלמי |
"צדיקים אין אוכלים אלא מן הגזל ואומרים כדרלעומר" – מה הפירוש?! | 2533

חדשות דרשו

התרגשות שיא ב'דרשו': מחר ייערך בעז"ה המבחן הראשון בתוכנית 'קנין ירושלמי'

אלפי לומדים נרשמו, ורבים נוספים צפויים להגיע למוקדי הבחינה ללא הרשמה מראש
"זהו רגע היסטורי; לראשונה בהיסטוריה אלפי יהודים ייבחנו על הש"ס הירושלמי"

צוות 'הפותח'

הבסיסיים של עם ישראל, ושאר תוכניות 'דרשו'.
לנוכח העובדה שמסלול הלימוד החל בשליש האחרון של
החודש, ייערך המבחן הראשון, באופן חד פעמי, על 11 דפים
בלבד, מדף א' ועד דף י"א. כמו כן, גם המלגה החודשית תינתן
ביחס תואם, של קצת יותר משליש מהמלגה המלאה. החל
מהחודש הבא ייערכו בעז"ה כל המבחנים על 30 דף, מדי חודש
בחודשו, והמלגה תינתן במלואה בהתאם לגובה הצינון.
יודגש, כי בשונה מכל תוכניות 'דרשו' הקודמות, מסלול
המלגות של תוכנית 'קנין ירושלמי' מנותק לחלוטין מהתוכניות
האחרות, והנבחנים יקבלו מלגה בהתאם לגובה הצינון שלהם, בלי
שום קשר לשאלה אם הם מקבלים בנוסף מלגה עבור תוכנית
אחרת של 'דרשו' וכדו'.

ב'דרשו' מציינים כי מדובר ברגע היסטורי: "למעשה זאת
הפעם הראשונה בהיסטוריה שבה אלפי אנשים מתאספים
במוקדים רבים כדי להיבחן על הש"ס הירושלמי. לא היה דבר

התרגשות שיא בארגון 'דרשו' ובעולם התורה כולו, עם השלמת
ההיערכות לקראת המבחן הראשון ב'קנין ירושלמי' שיתקיים
מחר, בו צפויים לקחת חלק אלפי לומדים שהחלו לעסוק בלימוד
ה'ירושלמי' בקביעות ובעקביות, החל מלפני כשבוע וחצי, ועד
לסיום הש"ס הירושלמי כולו בסייעתא דשמיא בעוד כשש שנים.
בשבועות האחרונים, מתנהלת הרשמה אינטנסיבית, כשאלפים
רבים נרשמו עד כה למבחנים בתוכנית החדשה, ובהנהלת 'דרשו'
נערכים לכך שאלפים נוספים יגיעו בלי להירשם, ויבצעו את
ההרשמה במוקדי המבחן עצמם.

המבחנים ייערכו בכל מקומות המבחן הרגילים של 'דרשו',
שבהם מתקיימים המבחנים גם בתוכניות 'קנין תורה' על הש"ב
הבבלי, 'קנין משניות' על המסכתות שבסדר זרעים וטהרות שלא
נכללות בש"ס הבבלי, 'דף היומי בהלכה' על 'משנה ברורה' עם
הביאורים ומוספים מבית 'דרשו', 'קנין חכמה' על ספרי המוסר

בימים האחרונים הם גילו שהלימוד מאוד נגיש עבורם, ושהלימוד אינו כל כך קשה ובלתי מושג כפי שחשבו עד כה".
ב'דרשו' מדגישים כי מוקדי הבחינה פתוחים לכל דורש, וכל מי שלמד את 11 הדפים הראשונים של הש"ס הירושלמי יכול לגשת ולהיבחן גם בלי להירשם מראש, ואף לקבל מלגה בהתאם לגובה הציון, כשהמלגה המלאה עומדת על 400 שקלים לדרגה הגבוהה ביותר ויורדת בהתאם לגובה הציון. יודגש שבחורי ישיבות גדולות מקבלים חצי מלגה, בהתאם לכללי המלגות הקבועים ב'דרשו'. ניתן לברר פרטים נוספים במוקד הטלפוני של 'דרשו' שמספרו - 02-560-9000 - שלוחה 0.

כזה בהיסטוריה, מאז ומתמיד עיקר הלימוד היה בש"ס הבבלי וכל תוכניות הלימוד והבחינות נערכו על הבבלי. גם אם היו תוכניות לימוד נקודתיות של התלמוד הירושלמי, היו אלו קבוצות קטנות של בני עליה יחידי סגולה שפנו לעסוק בירושלמי לאחר שמילאו כרסם בש"ס הבבלי ובפוסקים.
"היום בסייעתא דשמיא, אכשר דרא עם ש"סים מהוצאות חדשות, מאירות עיניים, עם נוסחאות ברורות ומלובנות, ועם פירושים בהירים השווים לכל נפש, כך שהלימוד ב'ירושלמי' הופך לנחלת הכלל, ואנחנו שומעים אינספור תגובות של לומדים שמספרים שהם לא חשבו בכלל שיש ביכולתם ללמוד ירושלמי, וכשהתחילו ללמוד

ישמחו הנשמים ותגל הארץ

**מחר המבחן ההיסטורי הראשון של 'דרשו'
על 'תלמוד ירושלמי'**

**4,000 נרשמים חדשים יגשו מחר למבחן
הראשון בתוכנית 'קניין ירושלמי'**

**מוקדי המבחנים מפורסמים בנדירים פלוס
ניתן לבוא להיבחן ללא הרשמה מראש**

הצטרפו עוד היום למהפכה הגדולה

להצטרפות ולפרטים המלאים לחצו כאן או חייגו

02-5609000

היה בקנדה יהודי עשיר גדול בשם בלומפילד. בא אליו הרב מפוניבז' זצ"ל ואמר לו: "אני רוצה להקים ישיבה בארץ ישראל, אם תתרום סכום כסף גדול, היא תקרא על שמך". אמר לו העשיר: "תבוא מחר..."

עיסקאות של 'בכורה תמורת נזיד עדשים' זמינות גם בימינו: אפשר ברגע אחד להרוויח עולם ומלואו, ואפשר גם להפסיד חלילה...

כל הברכות. כשהתברר לו ההפסד הגדול שלו - כבר היה מאוחר מדי. ברגע אחד של חולשה, בגלל תאוה של רגע - הוא איבד את עולמו.

קנה את עולמו בשעה אחת

היה נער חרדי בשואה ששהה באחד המחנות. יום אחד הכניסוהו הנאצים לחדר, הורו לו לפשוט את בגדיו ולהיכנס למקלחת. הוא ראה בקיר פתח קטן. רגע לפני שהסיר את בגדיו, הוא החליט להסתכן ולנסות להימלט מן המקום דרך הפתח שבקיר. בשל תנאי החיים במחנה הוא היה שלד מהלך, אך הוא החליט להפוך את החיסרון ליתרון. בגופו המצומק הוא השתחל דרך הפתח הקטן ונמלט החוצה. בדרך נס הוא הצליח לברוח מן המקום ולהגיע ליער. לאחר מכן הוא הצטרף לקבוצת פרטיזנים וכך שרד את השואה.

בסיום מלחמת העולם הוא עלה על אניית מעפילים והיא הפליגה לארץ ישראל. האנייה עגנה בנמל חיפה, שם קדמו את פניהם פעילי עליה. הם הודיעו להם שעוד מעט יבוא אוטובוס וייקח אותם לאחד הקיבוצים של "השומר הצעיר". הוא לא שמע על "השומר הצעיר" ולא היה לו מושג מהי המשמעות שיש לכך על עתידו הרחני.

הוא חשב בליבו: חבל על הזמן, עד שיבוא האוטובוס, אלך לאיזה בית כנסת בסביבה להתפלל, ללמוד. אמרו לו: "אין הרבה זמן, האוטובוס אמור להגיע בקרוב, ואם תלך - אתה עלול להפסיד אותו".

אך הוא בשלו. נכנס לבית כנסת קרוב. אחרי תקופה ארוכה שלא למד גמרא, צפו ועלו בו רגשות עזים. הוא נגש לארון הספרים והוציא משם כרך גמרא. פתח את הגמרא ובבת אחת צלל לתוך הסוגיה. הוא חש מתיקות עצומה ולא יכול היה להיפרד מן הגמרא.

כשסיים ללמוד חזר למקום ההתאספות של קבוצת העולים, אך התברר לו שאיחר את המועד. האוטובוס הגיע מזמן והסיע את כל הקבוצה.

לא היה לו לאן לפנות. הוא חזר לבית הכנסת, שם פגש יהודי חרדי וסיפר לו שאיחר את האוטובוס שעשה את דרכו לקיבוץ, תוך שהוא נוקב בשם הקיבוץ.

כששמע היהודי את שם הקיבוץ, אמר לו: "דע לך, משמים

ויאמר עשו הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה (כה, לב) הפרשה מלמדת אותנו יסוד חשוב ביותר: אדם יכול לאבד את עולמו בגלל מעשה שטות של רגע. ומאידך, הוא יכול לקנות את עולמו בזכות עקשנות של רגע.

עשו בא מן השדה עייף ורעב. הוא הרג את נמרוד, כי ידע שנמרוד השליך את סבא שלו אברהם לכבשן האש, וכן היה בין המלכים שנלחמו באברהם, הלא הוא אמרפל מלך שנער. כיצד עשו הרג את נמרוד?

רבי עובדיה מברטנורא בספרו "עמר נקא" מביא מדרש: לנמרוד היו 'בגדי חמודות', אלו היו בגדים מיוחדים שהיו בהם צורות של כל החיות, וכשהיו לוחצים על איזו חיה - היתה החיה באה וממלאת את רצונו של האדם.

מה עשה עשו? ביקש מנמרוד שישאיל לו את בגדיו. הוא לחץ על צורת האריה, בא אריה וטרף את נמרוד. וכך נשאר בגדי חמודות אלו אצל עשו.

ומהיכן הגיעו בגדים אלו לנמרוד? הם היו אצל אדם הראשון בגן עדן, וממנו עברו מדור לדור, מאיש לאיש. חם בן נוח גנב את הבגדים הללו והביאם לנוח אביו, כדי שלא יפגעו בו החיות בתיבה. אחר כך מסרם לבנו כנען, כנען נתנם לכוש וכוש נתנם לנמרוד.

נמרוד היה "גיבור ציד לפני ה'" (י, ט). הוא היה לוכד את החיות, וכולם התפעלו ממנו כיצד הוא עושה זאת, וסופו שהוא עצמו מת על ידי הבגדים הללו.

כשעשו הרג את נמרוד הגיבור, הוא מיהר לבשר על כך לאברהם סבו. אמר לו יעקב: אין למי לבשר, סבא אברהם נפטר היום. הצטער עשו וחשב לבו: טרחתי להרוג את נמרוד ואינני יכול לבשר על כך לאברהם, אם כן, טרחתי היתה לשווא.

חלשה דעתו של עשו ורצה להפיג את צערו באוכל. הוא היה עייף ורעב וראה את יעקב מבשל נזיד עדשים, תבשיל אבלים. הוא ביקש מיעקב: "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי עייף אנוכי".

אמר לו יעקב: "מכרה כיום את בכורתך לי", תמורת הנזיד. שאל אותו עשו: מהי הבכורה הזו? השיב לו יעקב: היא מיועדת עבור עבודת כוהנים. ומתי תהיה עבודת כהנים? - עוד זמן רב. אמר עשו: "הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה".

עשו מכר את הבכורה, ולא נחה דעתו עד שלעג ובז לה - "ויבז עשו את הבכורה". ומאחר ומכר את הבכורה, הוא גם הפסיד את

"לאחר תפילת שחרית, הם הציעו לי לבוא גם לתפילת מנחה. הסכמתי. אחרי מנחה התקיים שיעור. השתתפתי בו, היה מעניין מאוד. עד שהגיע זמן תפילת ערבית, ואז כמובן הצטרפתי גם לתפילה זו. כעבור תקופה כבר הייתי עמוק בתוך התשובה".
הכול התחיל מתפילה אחת! נתאר לעצמנו, אם הוא היה משיב בשלילה וממשיך בדרכו, הוא היה היום בחור חילוני, אנטי דתי. בזכות תפילת ערבית אחת - הוא כיום בן תורה.

בהחלטה של רגע - ישיבה או איצטדיון

זו היתה מעלתו של יעקב - "וידו אווזת בעקב עשו". אל תזלזל בדברים הקטנים, תאחז במצוות שבני אדם דשים אותן בעקבם. במעשה אחד קטן אתה יכול לקנות עולם ומלואו. לעומת זאת, עשו מזלזל בדברים הקטנים. ברגע אחד של טיפשות וקלות דעת הוא מכר את הבכורה תמורת נזיד עדשים. היה בקנדה יהודי עשיר גדול בשם בלומפילד. בא אליו הרב מפוניבז' וצ"ל ואמר לו: "אני רוצה להקים ישיבה בארץ ישראל, אם תתרום סכום כסף גדול, היא תקרא על שמך". אמר לו העשיר: "תבוא מחר". באותו יום הגיעו אל העשיר נציגים מטעם המדינה ואמרו לו שהם מתכננים להקים איצטדיון כדורגל, אך אין תקציב. הוא שמע והסכים מיד לתרום סכום כסף עצום. הוא לא אמר להם "תבואו מחר"...

לא חלף זמן רב, ועל שמו של אותו בלומפילד הוקם איצטדיון כדורגל גדול בתל אביב.

העשיר נפטר מן העולם, ומה הן ה'זכויות' שלו? משחקי כדורגל, חילולי שבת, ה' ירחם.

וכעת נתאר לעצמנו מה היה קורה אלו לא היה דוחה את הרב מפוניבז' ואומר לו "תבוא מחר", אלא היה נענה לו מיד ותורם את הסכום הגדול להקמת מקום תורה, הרי היו נזקפים לזכותו בשמים אלפי דפי גמרא. כמה חבל שבגלל החלטה קלת דעת של רגע הוא איבד הכול.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - דורש טוב בראשית)

הצילו אותך! זה קיבוץ של השומר הצעיר. אילו היית מגיע לשם, מהר מאוד היית עוזב את הדת". והוסיף: "בוא אתי, אני אדאג לך למקום מתאים".

הוא נסע אתו לירושלים והכניסו לישיבת "חברון". הנער הצעיר פליט השואה נעשה בחור ישיבה. הוא גדל בתורה ונהיה אב בית דין.

חוט השערה הבדיל בין שני מסלולי חיים קוטביים כל כך. מה הביא אותו להיות גדול בתורה ואב בית דין ולא קיבוצניק חלוני? כמה דקות של לימוד. היה חבל לו על הזמן עד שיגיע האוטובוס והוא ניצל את הזמן ללמוד, ומן השמים דאגו לו שהלימוד הזה יהיה פתח וכניסה לעולמה של תורה בארץ ישראל.
יש מאבד את עולמו בשעה אחת, ויש קונה את עולמו בשעה אחת.

בזכות תפילה אחת

סיפר לי קרוב משפחה, שהיה מוסר שיעור ברמת גן. יום אחד הוא הופתע לראות בשיעור בחור צעיר חוזר בתשובה. הוא פתח אתו בשיחה והתברר לו שהוא בא ממשפחה חילונית מאוד, בלי ריח של תורה ומצוות. הוא הסתקן: "כיצד חזרת בתשובה?"

סיפר הבחור: "פעם שמעתי אותך מדבר, ובתוך דבריך אמרת, שגם אם מישהו לא יכול להתפלל את כל התפילות, שלא יאמר לעצמו שהכל אבוד, לפחות יתפלל תפילה אחת".

"הייתי בצבא. באחד הערבים פנו אלי כמה חיילים דתיים בבסיס ושאלו אותי אם אני יכול להשלים מנין. הסכמתי, הרי זו בסך הכול תפילה אחת... הצטרפתי לתפילה שלהם. ביקשתי מהם שיראו לי בתוך הסידור מה צריך לומר".

"לאחר התפילה פנה אלי אחד החיילים הדתיים ואמר לי בעדינות: 'אנחנו כאן רק תשעה חיילים דתיים, נשמח אם תוכל להשלים לנו את התפילה מחר בבוקר'. ברגע הראשון היססתי. אבל אחרי התגובה הראשונית המהוססת, באה ההסכמה שלי והשבתי לו: 'בשמחה'".

כוחו של מבט

רבים נוהגים להביא 'תיקון' לבית הכנסת ביארציית של הוריהם. הם מניחים על השולחן האחורי עוגיות ומשקה, ואחרי התפילה עושים עליהם ברכה. ואני אומר לכם עצה טובה: אל תאכלו את העוגיות שלמעלה...

כוחו של מבט - לטוב ולמוטב

ראה שום דבר מסביבו, רק את "האדום האדום הזה". הבולמוס והלהיטות שתקפוהו למראה התבשיל האדום, עד כדי כך שלא יכול היה להתרכז בשום דבר אחר ורק פתח פה כמו גמל וביקש שיצקו לתוכו את הקדרה האדומה - גרמו לו לכך

הלעיטני נא מן האדום האדום הזה (כה, ל) אמרו חז"ל (בבא בתרא טז ע"ב): "חמש עבירות עבר אותך ואתה לא יודע מהן, אולם הכינוי שנדבק לשמו של עשו - 'אדום', לא היה על חמש העבירות שעבר, אלא על שום העובדה שלא

שנדבקה בו האדמומית הזאת. על כן "קרא שמו אדום".

הגמרא (כתובות סא ע"א) מספרת על שלושת האמוראים - אממר, מר זוטרא ורב אשי, שישבו על פתח ארמונו של מלך פרס, שנקרא אזגור מלכא. בדיוק באותו זמן עבר שם המלצר של המלך ובידו מגש עם בשר חזיר.

רב אשי הבחין שפניו של מר זוטרא נהיו חיוורות, הוא הבין כי נתקף בבולמוס - מצב מסוכן של רעב הגובל בפיקוח נפש. רב אשי נעץ את ציפורניו במגש, תלש משם נתח בשר והניחו על שפתי מר זוטרא. מר זוטרא הרגיש בטעם התבשיל ומיד ירק אותו. והנה, חס ושלום לומר שהקב"ה יביא תקלה שכזאת לצדיקים, שיאכלו מאכל אסור! והרי אפילו לבהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה! אלא מאי? הוא מצץ מעט מן התבשיל עד שעניו האירו ויצא מכלל סכנה, ומיד ירק זאת.

באותו רגע, השוטרים שהיו במקום וראו את מה שרב אשי עשה, תפסו אותו ואסרו אותו באזיקים: "הפסדת את סעודת המלך! הכנסת ידים מלוכלכות לתוך התבשיל! גזר דין מוות צפוי למי שעושה מעשה שכזה!".

אמר להם רב אשי: "אותי אתם רוצים להרוג? תתביישו לכם! אני הצלתי את חייו של המלך! את הטבח המכין את סעודות המלך עליכם להרוג! הוא הגיש למלך בשר חזיר הנגוע בצרעת..." הלכו והביאו 'קפילא', טבח שמומחה בטעמים, ורב אשי החווה באצבעו על מקום מסוים בחזיר ואמר לו: "תבדוק כאן!" ה'קפילא' בדק ואכן התברר שהחזיר היה מצורע. על אתר שחררו את רב אשי, שהלך לבית המדרש.

כשחכמי ישראל שמעו את הסיפור, שאלו אותו: איך סמכת על הנס שתיולד בחזיר צרעת? גם אם מר זוטרא היה במצב סכנה, סוף כל סוף לגביו זה רק ספק אם הוא ימות או לא, ואילו להכניס אצבעות לסעודת המלך הוא מוות וודאי! מדוע מסרת את נפשך למען מר זוטרא?

נענה והשיב להם: לא אירע כאן נס! החזיר באמת היה מצורע! ומנין ידעתי זאת? הסתכלתי על פניו של מר זוטרא, וראיתי שהן חיוורות מאוד, ובתוך החיוורון זיהיתי סימני צרעת. חשבתי בליבי: מהיכן הגיעה צרעת לפניו של מר זוטרא? אין זאת אלא, שכיון

שמחמת הבולמוס הוא ריכז את מבטו בבשר הנגוע בצרעת - ניכרו בעיניו סימני צרעת! כמו שמצינו בעשו שרכז את מבטו על התבשיל האדום עד כדי כך שנדבקה בו מאדמוניותו.

היה פעם אדם שנדון למוות, השם ישמור ויציל, והוחלט להמיתו ברעב. מה עשו? הכניסוהו לתוך תא זכוכית סגור בזכוכית משוריינת, ומבעד לזכוכית הניחו שלושה לחמים חמים וטריים, שהאדים עדיין עלו מהם, וריחם הטוב הצליח לחדור לתוך תאו. היה זה מחזה נורא, לראות את האיש מסתכל ברעבתנות על הלחם, דופק על הזכוכית ומנסה לשבור אותה, ריר נוזל מפיו ואדים רעילים יוצאים לו מהעיניים...

כעבור יומים שלושה האיש מת בתאו מרעב. נתנו לציפורים לאכול את הלחמים האלו, ומיד כשאכלו מהם מתו! התברר שהלחמים היו מורעלים.

מהיכן הגיע רעל ללחם?

חקרו ומצאו שמזה שהאיש הסתכל עליהם ללא הפסק, כשעניו יורות עליהם זיקי אש, וראשו משגר לכוונם מחשבות רעל וזעם - הרעל הזה נדבק בלחם, והציפורים שאכלו ממנו מתו. התורה כותבת על אשת לוט (בראשית יט, כו): "ותבט אשתו מאחרי ותהי נציב מלח". ביאר הרמב"ן: "ולכן היתה אשתו של לוט נציב מלח, כי באתה המכה במחשבתה כאשר ראתה גפרית ומלח היורד עליהן מן השמים ודבקה בה". עצם העובדה שהיא הסתכלה וחשבה על המלח - גרמה לכך שהמלח דבק בה, והיא נהפכה לנציב מלח.

בבית הכנסת בו אני מתפלל בבוקר, הרבה מהמתפללים רגילים להביא "תיקון" ביום שיש להם יארציט על אבא או אמא. הם מניחים על השולחן האחורי עוגיות, בקבוק משקה, ואחרי התפילה עושים ברכות לעילוי נשמת הנפטר. כל מי שנכנס לבית הכנסת לוטש עיניים על הכיבוד, אך אינו יכול לטעום ממנו עד אחרי התפילה... ואני אומר עצה טובה: אל תאכלו את העוגיות שלמעלה, עדיף לכם לטעום מאלו שתחתיהן, כי העוגיות העליונות ספגו מבטים רבים של המתאווים לאכלן, ואין לדעת מה מצבן כעת...

(רבי מאיר צימרוט שליט"א - נאה דורש בראשית)

ויעתר יצחק לה'

לפעמים אדם מבקש מה' ילדים, אבל הלב שלו חצוי...
מה, יהיה לי ילד? הרי אני לא אוכל לישון בלילה... ומאיפה
אקנה לו מטרנה? ואם הוא יהיה חולה? ומהיכן אקנה לו
בגדים? ומה תאמר חמותי? וסבתא שלי? והדודה והשכנה...

ילדים, פרנסה, והקשר שביניהם

עשירות: "רבי יוחנן אמר: ששפך תפלות בעושר".
לעני, אין כסף, אבל יש לו בדרך כלל הרבה ילדים. לעשיר, יש

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה הוא (כה, כא)
במדרש (בראשית רבה סג, ה) מבואר, ש'ויעתר' הוא מלשון

הרבה כסף, אבל אין לו בדרך כלל הרבה ילדים.

טעם הדבר שמעתי שביארו, משום שהעני לא אוכל במשך כל היום לא לחם, גם לא מזונות. כל מאכלו הוא מעט ירקות, אולי מעט פירות, ולעתים הוא גם מצליח להשיג, בסוף היום, את שאריות הדגים שנשארו בחנות הדגים, טרם שהושלכו לאשפה. ומה הוא שותה? רק מים.

נשים לב: מה הוא מברך על הירקות שאוכל? "בורא נפשות". ועל הפירות? "בורא נפשות". ועל שאריות הדגים? "בורא נפשות". ועל המים ששותה? "בורא נפשות". אומר לו הקב"ה: אתה מברך כל היום 'בורא נפשות רבות' - אתן לך נפשות רבות! אתן לך הרבה ילדים...

לעשיר, לעומת זאת, אין זמן לאכול את ארוחת הבוקר שהכינה לו אשתו. הוא חוטף לעצמו איזשהו בורקס ורץ למשרד, לפגישה עם פקיד ממשרד האוצר, ושם מגישים לכולם פיצה. בהמשך היום יש לו פגישה עם קבוצה של עשירים במלון הילטון ושם הוא אוכל בלינצ'ס, קרואסונים ורוגלאך...

נשים לב: מה הוא מברך על הבורקס? "על המחיה ועל הכלכלה". ועל הפיצה? "על המחיה ועל הכלכלה". ועל הבלניצ'ס והרוגלאך? "על המחיה ועל הכלכלה". אומר לו הקב"ה: אתה מברך כל היום 'על המחיה ועל הכלכלה' - אתן לך מחיה וכלכלה!

אתן לך הרבה כסף...

מעתה נבין היטב את הפסוק בתהלים (קז, מא) "וישגב אביון מעוני וישם כצאן משפחות": מתי מתאים שיהיו לו לאדם "כצאן משפחות" - הרבה ילדים? כאשר "וישגב אביון מעוני", כאשר לא שורה אצלו עניות. יש לו אפשרות לפרנס אותם, יש לו אמצעים לחתן אותם, אז מתאים שיהיו לו הרבה ילדים.

הרבה פעמים אדם מבקש מה' ילדים, אבל הלב שלו חצוי... מה? יהיה לי ילד? הרי אני לא אוכל לישון בלילה... ומאיפה אקנה לו מטרנה? ואם הוא יהיה חולה? ובאיזה קופת חולים לרשום אותו? והאם לעשות לו ביטוח משלים? ומהיכן אצליח לקנות לו בגדים? ומה תאמר חמותי? וסבתא שלי? והדודה והשכנה...

אבל כאשר יצחק אבינו התפלל לילד, כתוב "ויעתר יצחק לה" - ויעתר מלשון עשירות! הוא שפך את תפילותיו לבן מתוך עושר, מתוך הנאה. הוא לא היה מודאג מהמחויבויות הרבות שיעמדו בפניו לצורך גידולו. ידע שלא הוא הדואג והמפרנס, אלא הקב"ה, וכיון שהכל מאת ה' - מה מקום יש לדאגה? וכבר אמרו חז"ל (נדה לא ע"ב): "בא זכר לעולם - בא ככרו בידו, זכר - זה כר". וכיון שהקב"ה הוא הזן והמפרנס אפשר להתפלל לילדים מתוך עושר ובלי דאגות.

(הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

קושיה עצומה

חז"ל מביאים שתי דעות באיזו צורה נראה המלאך ליעקב אבינו, האם כתלמיד חכם או כגוי. מעולם לא הבנתי את זה, הרי אין שום דמיון בין מראה של גוי, איוואן, לבין מראה של תלמיד חכם, עם פראק והמבורג. איך תיתכן מחלוקת שכזו, מן הקצה אל הקצה?

קושייתו של הגאון רבי אייזל חריף זצ"ל?

לדעה אחת נראה לו כמו תלמיד חכם, ולדעה שניה כמו גוי. אף פעם לא הבנתי, כיצד יתכן ניגוד שכזה? הרי אין שום דמיון בין מראה של גוי, איוואן, לבין מראה של תלמיד חכם, עם פראק והמבורג. איך תתכן מחלוקת שכזו, מן הקצה אל הקצה?

אולם אתה, המשיך רבי אייזל את דבריו, ישבת לי את הקושיה: יכול להיות שתלמיד חכם וגוי ישתלבו זה בזה באדם אחד... בלי מלחמה יכול להיות "גוי" יחד עם "תורה". אנשים כאלו חיים בשלום עם עצמם, מסתדרים יפה עם העבירות שבידם, ואינם משתנים. הם יכולים לתת שעורי תורה, שיחות, ובד בבד להמשיך ולעשות עבירות.

זוהי דמותו של עשו, כך הוא צומח, כך הוא צד אנשים בפיו... מצד אחד מדבר גבוהה, כיצד מעשרין את המלת, ומצד שני ממשיך לעשות את כל התועבות שבעולם.

ויתרוצצו הבנים בקרבה (כה, כב)

המלחמה בין יעקב לעשו החלה עוד במעי אמו. אמרו חז"ל (בראשית רבה סג, ו): "ויתרוצצו - רבי יוחנן אמר, זה רץ להרוג את זה וזה רץ להרוג את זה". כתב רש"י: "מתרוצצים זה עם זה ומריבים בנחלת שני עולמות".

יסוד גדול כתוב כאן: אי אפשר לצמוח בלי מלחמה! יעקב אבינו אינו יכול לצמוח ולהיות יעקב אבינו בלי שכל הזמן ילחם בעשו! כשאדם נלחם - הוא מוציא אל הפעל את כל הכוחות הטמונים בו, גם כאלו שלא ידע על קיומם.

רבי אייזל חריף זצ"ל היה רב בעיר סלונים. פעם הגיע אליו רב רפורמי והחל לשוחח עמו. אמר לו רבי אייזל: ישבת לי קושיה עצומה שהיתה לי.

הרב הרפורמי חיך מפה לאוזן בהנאה. "מה הקושיה?" שאל, ורבי אייזל שטח בפניו את קושייתו: כתוב בפרשת וישלח (לב, כה): "ויאבק איש עמו עד עלות השחר". חז"ל מביאים שתי דעות:

כמה דקות לפני שבת הספיקה להעמיד על הפלטה את כל האוכל. על כל תבנית היתה מדבקה: ליל שבת, שבת ביום, סעודה שלישית...

בליל שבת ההורים שלה היו המומים. איזה דגים, איזה עוף, איזה סלטים ואיזה קינוחים... עוגת קרם... בשבת בבוקר שב המחזה על עצמו. איזה גוון... ואם סברו שבה תם העניין - טעו! בסעודה שלישית היא הוציאה סלטים ופשטיות שהוכנו במיוחד לסעודה זאת. כמובן, הכל בכמות סבירה.

"מהיכן כל השפע הזה?" שאלו אותה הוריה.

"המורה שלי, שיש לה משפחה ברוכת ילדים, שלחה", השיבה.

"וכך הן הסעודות בכל שבת?" שאלו.

"כן".

"אנחנו גם מעוניינים לטעום ממתעמי השבת", הביעו ההורים את כמיהתם.

וכך החל בעצם תהליך החזרה שלהם בתשובה שלמה. בהכוונת בתם ומורתה, הם פסעו צעד אחר צעד במסילות היהדות עד שחזרו בתשובה שלמה.

הנה, הבת, שראתה את אמה משליכה את כל האוכל שהכינה לאשפה, יכלה להסתפק באותה שבת בחלה וסלטים. לא יקרה כלום אם שבת אחת לא תאכל חמין... גם המורה ששמעה על הסיפור יכלה להסתפק במשלוח זעיר יותר... אך לא! הן נלחמו שתהיה לה שבת מפוארת! המלחמה הזאת - היא שהובילה לחזרה בתשובה של משפחה שלמה!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך בראשית)

אספר סיפור שמאוד ריגש אותי, על בחורה בגיל שש-עשרה שלומדת בסמינר של קירוב בפתח תקוה. היא למדה על שבת, והחליטה שהיא מתחילה לשמור שבת.

החלטה זו לא היתה פשוטה כלל ועיקר: בביתה מחללים שבת, והיה עליה לקנות לעצמה סירים כשרים, אוכל בכשרות מהודרת ופלטה לשבת, ולבשל לעצמה את כל המאכלים של שבת: דג קטן, עוף קטן, חמין וכו'.

ביום ששי בצהרים, כשכבר הניחה את הסירים שלה על הפלטה, אמה נכנסה למטבח, וכשראתה מה שעשתה בתה התרגזה עליה: "את נכנסת למטבח שלי ועושה לי בלגנים. פתאום האוכל שלי לא טוב לך"... היא לקחה את כל הסירים ושפכה את תוכנם, ואת הפלטה והסירים הריקים העבירה לחדרה של הבת. "בחדר שלך תעשי מה שאת רוצה. אני לא רוצה לראות את כל זה במטבח שלי"...

יום ששי בצהרים. יום ששי קצר. האמא זרקה לה את כל האוכל. מה עושים? היא התקשרה למורה שלה וסיפרה לה את כל הסיפור.

למורה שלה יש משפחה ברוכת ילדים וגם היא עסוקה בהכנות לשבת... אך המורה לא הרימה ידים. היא מיהרה לקחת חמגשיות וליצוק לתוכן את האוכל החם של שבת. כמו כן מיהרה למכולת וקנתה לחמניות, סלטים, קוגל, שתיה. בבית היו לה כמה עוגות וקינוחים. כשהכל היה מוכן, אמרה לבעלה: "סע עם הרכב מבני ברק לפתח תקוה ותביא לבחורה את כל השקיות".

מדרש פליאה

"צדיקים אין אוכלים אלא מן הגזל, ואין אוכלים אלא מן המבושל, ואומרים כדרלעומר"

ביאור מופלא על מדרש פליאה

שהצדיקים אומרים על הכל גזל - לפיכך הם אוכלים מבושל - ראשי תיבות: מסתפק במה שיש לו.

אמנם, כל זה כשמדובר בהתנהלותם כלפי עצמם, שם יכולים הם להתחזק ולומר "גם זו לטובה". אבל כלפי אדם אחר - לא יתחזקו ולא יאמרו כן, אלא ירבו בתפילה עבורו.

מסופר על ה"בעל שם טוב" הקדוש, שפעם הודיעו לו שעומדת לבוא פלוגה של חיילים לעיר. החוק קובע שבני העיר צריכים לאכסן אותם ולתת להם את כל מבוקשם. היה זה עול כבד על היהודים. שלח הבעש"ט לרבי נחמן הארידענקער זצ"ל - שדרכו היתה לומר על כל דבר גם זו לטובה - שיתפלל להשי"ת לביטול

מקובל בקרב הדרשנים לומר, שיש מדרש פליאה שאומר שצדיקים אינם אוכלים אלא מן הגזל, ואומרים כדרלעומר... גזל - ראשי תיבות: גם זו לטובה. כדרלעומר - ראשי תיבות: כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד. זו דרכם של צדיקים לומר על הכל: גזל וכדרלעומר.

רבי חיים קניבסקי זצ"ל אמר לי פעם שאין מדרש כזה, ואיזשהו דרשן המציא זאת כדי שיהיה לו על מה לדרוש...

אמנם בספר "דמשק אליעזר" הביא את המימרה הזאת, ואף תוספת יש בה: "צדיקים אין אוכלים אלא מן הגזל, ואין אוכלים אלא מן המבושל, ואומרים כדרלעומר". הוא ביאר, שמשום

חייו של אברהם, שהקב"ה הבטיח לו: "תקבר בשיבה טובה". לכן מת אברהם קודם זמנו, שלא יראה את עשו יוצא לתרבות זרה. אך כיון שיצחק הפציר והרבה בתפלה - הקב"ה נתן לו בנים. יצחק לעצמו היה מתחזק באמונה ואומר גז"ל וכדלעומ"ר, ובפרט שחיי אביו תלויים בדבר. מכל מקום, כיון שהיה זה צרכה של רבקה - לכן לא עתה להתחזק בזה, אלא להרבות בתפילה. יש לומר, שלכן אהב יצחק את עשו - אהבה שהרבה מן הפרשנים מתחבטים להסביר את פשרה - כי רצה לקרבו, שלא ייצא לתרבות רעה, שלא יצטרך אברהם למות קודם זמנו. היינו שכיון שיצחק, בתפלתו, משך את הישועה קודם הזמן, ואם עשו ייצא לתרבות רעה יצטרך אברהם להפטר, לכן קירב את עשו, לעכבו ממעשיו הרעים עד שישלים אברהם את שנותיו. זהו "ויהאב יצחק את עשו כי ציד בפיו" - בפיו של יצחק, היינו כיון שיצחק צד את הישועה קודם זמנה בפיו, על ידי תפילה, לכן כנגד זה הרבה באהבה לעשו כדי לעכבו מלצאת לתרבות רעה. (רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור יצחק ויעקב אבינו)

הגזרה. ענה לו הרב: "הלא כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד". ענה לו על זה ה"בעל שם טוב": "יפה שלא היית בדורו של המן, שהיית אומר על גזרת המן גם זו לטובה..." כאמור, הכלל הוא: כשיש לך בעיה - תגיד כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד. כשיש למישהו אחר בעיה - תקרע שערי שמים! על פי זה מפרש, בדרך צחות, ה"דברי ישראל" ממודז'יץ זצ"ל את מה שאומר הפסוק: "ולא נחם אלוקים" - שלא נהג במידתו של נחום איש גמזו, לומר על צרות ישראל: "גם זו לטובה", אלא אמר: אינני מתנחם עד שאנקום את נקמתי, עד שארדה בהם ואהרוג את כולם. יצחק אבינו הרבה והפציר בתפילה שהקב"ה יתן לו בן, כמו שמפרש רש"י על המלים: "ויעתר יצחק". מבאר האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל במשלו: בן מביקש מאביו סוכריה, אך האב ממאן לתתה לו, כי יודע שאין זה טוב לילד. אך כאשר הבן מרבה להפציר, או אז נכמרים רחמי האב על בנו ונותן לו את הסוכריה. אף כאן, לא בכדי השי"ת לא נתן לו עדיין ילדים, משום שבזה היו תלויים

זכות כיבוד אב

לימים עלה הרב קלור לארץ ישראל והתגורר בב"ב. עשרות שנים חלפו, ויום אחד לעת זקנותו כינס את בני משפחתו ואמר להם: אתם זוכרים את הסיפור על ה'חפץ חיים' שהגיע לדרוש בעיר מולדתי וילנא ובירך את כל הנוכחים באריכות ימים?...

זכות כיבוד אב עולה על ברכת הצדיק

כשנודע הדבר לאביו, הוא חש צביטה בלב. אולי לא צדק כאשר לא אפשר לבנו ללכת לבית הכנסת. הרי היה יכול לזכות בברכה מה"חפץ חיים"! וכי קלה היא בעיניך? לימים עלה הרב קלור לארץ ישראל והתגורר עשרות שנים בבני ברק. יום אחד, לעת זקנותו, הוא כינס את בני משפחתו ואמר להם: "אתם זוכרים את הסיפור על ה'חפץ חיים' שהגיע לדרוש בעיר מולדתי וילנא ובירך את כל הנוכחים באריכות ימים? ובכן, ברצוני לספר לכם כי לאחרונה נפטר היהודי האחרון שנכח באותו מעמד. הוא היה אז ילד קטן, בן גילי. למרות שאני עצמי לא זכיתי להשתתף במעמד, ברוך ה' אני חי וקים, אחרי שכולם כבר נפטרו מן העולם. התדעו למה? כי שמעתי בקול אבי שלא התיר לי להשתתף בדרשה בגלל גילי הצעיר!". ללמדך, שאף שבוודאי מעלת ברכת הצדיק גדולה מאוד, אבל מעלת מצות כיבוד אב ואם גדולה יותר ושכרה רב ועצום. לפי זה תבואר בקשת יצחק לעשו בנו: "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואוכלה", ומדוע? "בעבור תברכך נפשי בטרם אמות", שזכות מצות כיבוד אב תעמוד לך ותחול עליך הברכה. (רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א - נאה דורש בראשית)

ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואוכלה בעבור תברכך נפשי בטרם אמות (כז, ד) מדוע הורה יצחק לעשו לשרת אותו ולהכין לו מטעמים לפני שייתן לו את ברכתו? הנה סיפור שיבהיר לנו את העניין: הרב קלור מבני ברק התגורר בילדותו בוילנא, ירושלים דליטא. הוא סיפר שיום אחד הגיע ה"חפץ חיים" זצ"ל לעיר. כל בני המקום נהרו לבית הכנסת הגדול לראות את גדול הדור, לשמוע את דרשתו ולהתברך מפיו. הרב קלור, שהיה אז ילד קטן, השתוקק אף הוא לראות את הצדיק. הוא ביקש מאביו רשות ללכת לבית הכנסת, אך האב סירב באמרו שאין זה אירוע מתאים לילדים קטנים. תהיה שם צפיפות רבה, הוא לא יוכל להקשיב לדבריו של הצדיק, וממילא לא תהיה לו תועלת מהשתתפותו בדרשה. בית הכנסת היה מלא מפה לפה, אנשים צבאו על החלונות והפתחים. גם עזרת הנשים היתה גדושה בנשות ישראל הכשרות, שבאו לראות ולשמוע את הצדיק. ה"חפץ חיים" דרש בפני הנוכחים והשמיע דברי חיזוק והתעוררות. לאחר שסיים את דרשתו בירך את כל הנוכחים באריכות ימים.

סגרת מרפסת והפכתי אותה לחדר. באיזה צד צריכה להיות המזוזה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ויש שעוררו שכשמעבירים מזוזה משמאל לימין אין לעשות ברכה, ע"פ החיי אדם (כלל ט"ו סי"ז) שכתב שאם קבעה משמאל פסול, והוסיף: ונ"ל דאע"פ שצריך להסירה ולקבעה כדין מ"מ לעולם לא יברך עכ"ל. והדברים תמוהים, שאין חולק ע"ז שמזוזה בשמאל פסולה ולמה חשש החיי אדם לברך. והאמת יורה דרכו כפי שהוכיח ידידי הרה"ג ר' מרדכי שפירא שליט"א מח"ס דברות מרדכי שנפלה טעות דפוס בחיי אדם והמשפט שכתב שלא לברך צריך להיות לפני המילים 'שאם קבעה בשמאל פסולה', ודבריו נאמרו לגבי מי שקבע את המזוזה למטה משליש עליון שביאר מקודם שהוא פסול, ובזה דעתו שלא יברך. וכ"ז מוכח מדפוס ראשון של החיי אדם, ששם הוסיף הגאון המחבר זצ"ל בהוספות את הדין שלא יברך לגבי מי שקבע למטה משליש עליון, והמדפיסים במהדורות שאח"כ הכניסו את התוספת במקום לא נכון, והאמת עד לעצמו.

שאלה: יש לי בבית מרפסת שיוצאת מהחדר והמזוזה נמצאת בצד שמאל ולאחרונה בניתי והוספתי על גודל המרפסת וסגרת אותה עם תקרה באופן שמשמשת כחדר גמור, ואחד האורחים עורר אותי שיש להעביר את המזוזה לצד ימין, ואמר לי לעשות שאלת חכם אם צריך ברכה.

תשובה: תחילה יש לבאר שאין כזה דבר מזוזה בשמאל, ולעולם המזוזה בימין כמו שדרשו בגמרא במנחות (דף לד.). אכן כאשר יש מרפסת שאינה משמשת כחדר ואין בה ד' אמות מתייחסים אליה כמקום שנכנסים ממנו לבית ונותנים מזוזה מימין לנכנס מהמרפסת לחדר ובאלכסון לכיוון החדר, אך כאשר ע"י הבנייה המרפסת הפכה לחדר ויש בה ד' אמות יש להעביר את המזוזה לימין הנכנס למרפסת כדין חדר פנימי שהמזוזה נקבעת בימין הנכנס לחדר הפנימי, וכיון שעד עכשיו לא הייתה במקום הראוי בודאי צריך לעשות ברכה בקביעת המזוזה כהלכתה.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

נדריים דף ל

מה ראה הרמב"ן בנמל יפו שגרם לו לחזור בו ממחלוקתו על רש"י?

לא כאלו שהולכין מעכו

שהזכיר רש"י כפי דברי רבותינו הגאונים, הסלע י"ב אשטרליני"ש, ואינם אלא עשרה, כדברי רש"י."

באותה האגרת, מתאר הרמב"ן את הכתב והציורים שהיו על מטבע מחצית השקל, וזה לשונו: "ומצאתי שם ביד זקני הארץ מטבע כסף מפותח פתוחי חותם, מצדו האחד כעין מקל שקד ומצדו השני כעין צלוחית, ובשני הצדדים סביב כתב מפותח באר היטב, והראו הכתב לכותיים וקראוהו מיד, כי הוא כתב עברי אשר נשאר לכותיים כמו שמוזכר בסנהדרין (כא:), וקראו מצד האחד 'שקל השקלים', ומצד השני 'ירושלים הקדושה. ואומרים כי הצורות מקלו של אהרן, שקריה ופרחיה, והצורה השני צנצנת המן (שמות טז לג)".

בחפירות שחפרו בירושלים עיה"ק בסמוך למקום המקדש, שיבנה במהרה בימינו, מצאו כמות של מטבעות שכתוב עליהם 'חצי השקל, שבהם היו משתמשים למצות מחצית השקל בזמן הבית. בעריכת שולחן הטהור של כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א ביום שושן פורים תשס"ח, זכיתי שהעניק לי האדמו"ר שליט"א במתנה מטבע 'מחצית השקל, ממטבעות אלו שנמצאו בחפירות, וחשיבות עצומה ונשגבה היא אצלי.

(אוצר פלאות התורה במדבר יז כג, ג)

בשנת ה' אלפים כ"ז הוכרח הרמב"ן ז"ל לעזוב את ספרד ארץ מולדתו בהיותו בן ע"ג שנה, בעקבות ויכוח פומבי בעיר ברצלונה בענייני דת עם המשומד פאבלוס קריסטיאני שר"י, ועלה לארץ ישראל למרות הסכנות הגדולות. כשהגיע לעיר הנמל עכו, מצא שם בידי זקני הארץ מטבעות ישנות, ביניהם היו גם מטבעות של 'מחצית השקל' שאותם היו שוקלים לקרבנות בזמן הבית. שלח הרמב"ן איגרת לבנו וכתב לו מה שראה בעכו, וחזר ממה שכתב בפירושו על התורה בפרשת משפטים (שמות ל יג) אודות משקלם של מטבעות אלו.

זה לשון הרמב"ן שם: "כתב רש"י (שמות כא לב) שהשקל משקלו ארבעה זהובים, שהוא חצי אוקיה למשקל הישר של קלוניא וכוי, אבל שיער הרב בזהובים הנמצאים בדורו וגם בדורו, והם כמשקל חצי האוקיא שהזכיר, ואיננו כן, כי מלכי הגוים פחתו הזהובים וכו', ולפי השיעורין הנמצאים בדבריהם הדינרין שבתלמוד גדולים מן הזהובים הנמצאים היוצאים בזמננו קרוב לשליש השקל, והשקל שלשה רביעי אוקיא למשקל של הארץ הזאת, והוא האוקיא שהזכירה הרב ז"ל".

ובאיגרת הרמב"ן לבנו, שהובא בהוספות שבסוף פירוש הרמב"ן על התורה (ד"ה בענין משקל השקל) חזר בו וכתב שראה בעכו "שקל הקדש של בסף, ומשקלו עשרה כסף, והם חצי אוקיא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

קו השיעורים של דרשו לרשותכם

24 שעות ביממה

מגוון שיעורים לבחירה

דף היומי בבלי

דף היומי ירושלמי

דף היומי בהלכה

שיעורים לפרשת השבוע

ועוד מגוון ענק של שיעורים ומידע על תוכניות דרשו

חייגו עכשיו

077-2222-666

לחייג, ללמוד, לדעת

כיצד ניתן להתפלל בציבור ללא שהציבור מתפללים?

'שמונה עשרה', עם קדושה, וימשיך את תפילתו בלחש. ולאחר אמירת הקדושה, רשאים כל התשעה ללכת לדרכם, ואינם צריכים להמתין עד לסיום תפילתו. ונחלקו הפוסקים, אם למנהג אשכנז שבברכה השלישית בחזרת הש"ץ אומרים את הנוסח "לדור ודור נגיד גדלך...", יאמר כן גם היחיד שמתפלל באופן האמור.

[שו"ע סט, א, משנ"ב יג, וביה"ל ד"ה ישרים; בו"מ דרשו, 12]

אדם שאיחר לתפילת הציבור, ולא שמע 'ברכו' וקדושה - אם יש תשעה אנשים מלבדו שניאותים להשתתף בתפילתו, כדי שיוכל לומר את ה'דברים שבקדושה', שניתן לאומרם רק בנוכחות עשרה אנשים; יאמר פסוקי דזמרה כרגיל, ולאחר 'ישתבח', יאמר בנוכחותם קדיש ו'ברכו', ויאמר קריאת שמע עם ברכותיה, ולאחר מכן יאמר בנוכחותם, בקול רם, את שלוש הברכות הראשונות של

באיזה מקרה אומר היחיד קדיש ו'ברכו' לפני שמתחיל את תפילתו ביחידות?

ימשיך לברכות קריאת שמע, משום שלא יכול להשלים לאחר התפילה את הברכות ברוך שאמר וישתבח. ואין להפוך את סדר התפילה, לוותר על 'סמיכת גאולה לתפילה', ולהתחיל מיד בתפילת 'שמונה עשרה', אף אם בכך תתאפשר לו אמירת קדושה בנוכחות עשרה אנשים.

[ביה"ל סט, א, ד"ה שישלים]

כאמור, אדם שאיחר לבית הכנסת ויש תשעה שניאותים להשתתף בתפילתו, יכול לקיים עמהם את סדר התפילה בציבור; אולם, אם אינם ניאותים להמתין עד שיאמר את כל פסוקי דזמרה, ידלג את רוב פסוקי דזמרה, ויאמר רק 'ברוך שאמר', 'אשרי', ו'ישתבח', ולאחריהם קדיש ו'ברכו'.

ואם אינם ניאותים להמתין כלל - יאמר מספר פסוקים, קדיש ו'ברכו', ולאחר מכן יתחיל את תפילתו כרגיל, מברוך שאמר; ולא

האם ישנה איזו הגבלה לקיום 'מנין' אחרי מנין במקום אחד?

פגם בספר התורה שקראו בו מתפללים המנין הראשון. אולם, לאחר יציאת מתפללי המנין הראשון מהמקום, או במקום שמתקיים בו מנין נוסף דרך קבע, וכמצוי בבתי הכנסת רבים, וכל שכן בבתי הכנסת המכונים 'שטיבלאך', בהם מתקיימים מנינים רבים בזה אחר זה - ניתן לקיים מנין נוסף ללא כל הגבלה. [שו"ע סט, א, ומשנ"ב טז ריח]

בבית כנסת שמתקיים בו בדרך קבע 'מנין' אחד לתפילה בלבד, ומתקיים בו באקראי מנין נוסף - לא יעמוד הש"ץ של המנין השני במקום שבו עמד הש"ץ הראשון, ולא יקראו בתורה, עד שמתפללי המנין הראשון יעזבו את המקום.

ולפי שורת הדין, אין כל איסור בדבר, אלא שהנהיגו כן כדי שלא יראה כאילו היה פגם כלשהו במנין הראשון, או שהיה איזה

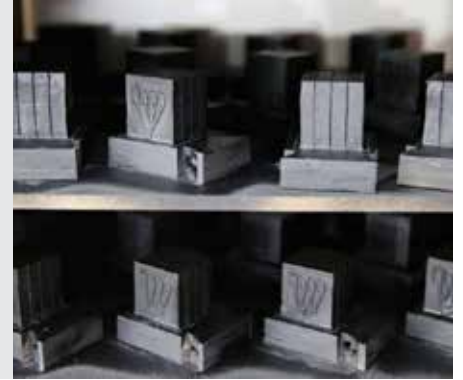
* יש מהפוסקים שסוברים, שלקיום חובת התפילה בציבור אין צורך שעשרה אנשים יתפללו שמונה עשרה יחד, אלא די בששה מתפללים, וארבעה אנשים נוספים; ויש חולקים.

* אנשים שהתפללו ביחידות, רשאים לומר בנוכחות עשרה אנשים קדיש ו'פָּרְכוּ', ולאחר מכן יאמר אחד מהם בקול רם את שלוש הברכות הראשונות של 'שמונה עשרה', עם קדושה. ואין המנהג כן.

* קדמונינו הנהיגו לומר 'פָּרְכוּ' בכל יום לאחר תפילת שחרית. ונוהגים לומר פָּרְכוּ אף כשניתן להניח שכל המתפללים שמעו פָּרְכוּ לפני ברכות קריאת שמע, אולם בנוגע לימים שיש בהם קריאת התורה, נחלקו המנהגים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם תפילין טעונות בדיקה מדי פעם?

זיעה היה מצוי; אבל בתפילין מהודרות שבזמננו, העשויות מעור בהמה גסה, אין הקלקול מצוי, ואדרבה, פתיחתן לצורך הבדיקה, והוצאת הפרשיות והכנסתן, עלולות לגרום לקלקול התפילין. ויש שנהגו, לבדוק תפילין של מת לפני הנחתן על ידי אדם אחר; ויש שהורה, שאין צורך לבדוקן.

[שו"ע לט, י, ומשנ"ב כו-כח; ביאורים ומוספים דרשו, 31 ו-34]

תפילין שנעשו כדיון, והן בחזקת כשרות, ומניחין אותן בתדירות - אינן טעונות בדיקה לעולם. אך אם נוצר בהן קרע, או ששהו במקום לח במיוחד, וכדומה - חובה לבדוקן, ועד לבדיקתן אין לברך על הנחתן. ובכל מקרה, ראוי לבדוקן פעם בשלוש וחצי שנים, בגין הזיעה המתחככת בהן, ועלולה לקלקלן. וכתבו הפוסקים, שדברים אלו אמורים בנוגע לתפילין שבזמנים עברו, שהיו עשויים מעור בהמה דקה, וקלקולם על ידי

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

ל' בחשוון | רבי בצלאל ב"ר משה אריה ז'ולטי זצ"ל, ראב"ד ירושלים ובעל משנת יעב"ץ

יארצייט:

ת"ר: רבי חיים ב"ר דב בריש (ממזריטש) הכהן רפפורט זצ"ל, אב"ד אוסטראה, בעל שו"ת מים חיים.
ת"ז: רבי צבי הירש ב"ר יהודה לייב הכהן זצ"ל, מרימנוב, בעל בארות המים.
תשמ"ג: רבי בצלאל ב"ר משה אריה ז'ולטי זצ"ל, ראב"ד ירושלים ובעל משנת יעב"ץ.

הסיפור שהסעיר את אמריקה

יהודי אחד ראה פעם את מרן הג"ר משה פיינשטיין מוציא קנקן חלב מהמקרר ומחזירו ולוקח קנקן חלב אחר, אותו יהודי הבין שרבינו לא סומך על הכשרות של החלב בקנקן הראשון, ופרסם זאת ברבים, ואכן כל אמריקה סערה והפסיקו לקנות מהחברה ההיא. מנהלי החברה באו לרבינו ושאלו מה מום מצא בהם, ורבינו לא ידע במה מדובר, עד שהבין מה קרה, ואמר להם: "לקחתי את קנקן החלב וראיתי שהוא ריק, ולכן לקחתי את החלב של החברה השניה..." - כמה יש לדון לכף זכות. (שיח יוסף ח"ב עמ' רצ)

נזהר שלא להאמין ללשון הרע, אף כאשר המספר אומר שראה את הדברים במו עיניו, שהרי פעמים רבות מסלפים האנשים את המציאות.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il